

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseinho, Ph.D., v právní věci žalobce **NEW GARDEN s.r.o.** se sídlem Zdounky 11, zastoupeného Mgr. Martinem Šmukem, LL.M., advokátem se sídlem Ostrava, Milíčova 1670/12, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2015, č. j. 16081/15/5300-21442-711674,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a shrnutí průběhu správního řízení

[1] Shora označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Zlínský kraj (dále též „správce daně“) ze dne 17. 9. 2014, č. j. 1348353/14/3304-25200-709610, kterým správce daně vyzval žalobce jakožto ručitele podle § 171 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též

„daňový řád“), ve spojení s § 109 odst. 1 písm. b) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZDPH“), k úhradě nedoplatku daně z přidané hodnoty daňového subjektu POLPLAST CZ s.r.o. (dále též „POLPLAST“) za zdaňovací období 4. čtvrtletí 2013 ve výši 334 055 Kč.

[2] Společnost POLPLAST poskytla v předmětném zdaňovacím období zdanitelná plnění žalobci, a to podle předložených daňových dokladů ze dne 9. 10. 2013, č. 20130080 (zboží), ze dne 10. 10. 2013, č. 21030081 (zboží), ze dne 26. 11. 2013, č. 20130121 (pronájem nákladního auta) a ze dne 20. 12. 2013, č. 20130087 (pronájem skladu). Na základě zjištěných skutečností měl správce daně za prokázané, že žalobce ke dni uskutečnění zdanitelného plnění mohl vědět, že se společnost POLPLAST jako plátce, který toto zdanitelné plnění uskutečňuje nebo obdrží úplatu na takové plnění, úmyslně dostal nebo dostane do postavení, kdy nemůže daň zaplatit. Došlo tak ke vzniku ručitelského vztahu z důvodu nepřímého úmyslu příjemce zdanitelného plnění.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém namítal, že ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nevěděl, že daň nebude úmyslně zaplacená. Zjištěné skutečnosti nedokazují, že měl žalobce konkrétní vědomost o budoucí neschopnosti společnosti POLPLAST zaplatit daň.

[4] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správce daně. Žalovaný se ztotožnil se závěrem správce daně a uvedl, že byly naplněny podmínky § 109 odst. 1 písm. b) ZDPH, jelikož byl jednak prokázán úmysl poskytovatele plnění dostat se do postavení, kdy nebude moci zaplatit daň, a jednak okolnost, že o této úmyslné činnosti žalobce mohl vědět. Žalobce v odvolání pouze obecně uvedl, že nebyly splněny podmínky § 109 odst. 1 písm. b) ZDPH, tento názor však nijak nezdůvodnil.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[5] V žalobě podané v zákonem stanovené lhůtě žalobce namítal, že skutečnosti uvedené správními orgány nejsou dostačující pro splnění tzv. vědomostního testu ve smyslu § 109 odst. 1 ZDPH. Žádná ze skutečností sama, ale ani ve svém souhrnu, neopodstatňuje spolehlivý závěr, že žalobce věděl či měl vědět o situaci společnosti POLPLAST.

[6] K jednotlivým okolnostem žalobce uvedl:

- je běžné, že dva či více podnikatelů sídlí v jednom objektu,
- v případě sídla více podnikatelů v jediném objektu je současně logické, že při prodeji zboží mezi nimi toto zboží není třeba přepravovat na jiné místo,
- nelze nic dovozovat ze skutečnosti, že cena zboží byla mezi účastníky uhrazena formou zápočtu vzájemných pohledávek,
- okolnost, že statutární orgán žalobce nebo jeho zaměstnanci jsou osoby blízké jednateli společnosti POLPLAST nezakládá „personální propojenost“ obou právnických osob v tom smyslu, že jednatel žalobce nutně musel mít podrobné

znalosti o hospodářské situaci a záměrech společnosti POLPLAST ve smyslu § 109 odst. 1 ZDPH,

- nelze bez dalšího automaticky dovozovat, že pouze z důvodu svého rodinného poměru si dané osoby navzájem vyměňovaly informace o hospodářské situaci společnosti více, než by spolu komunikovaly zcela cizí osoby,
- v době uskutečnění zdanitelných plnění jednatelka žalobce P. U. neměla vědomost o tom, že společnost POLPLAST nebude schopna zaplatit daň, a taktéž nevěděla, že jednatel této společnosti L. H., byť se jednalo o jejího sourozence, má zakrátko nastoupit do výkonu trestu,
- obdobně D. H. nesdělila P. U. nic o hospodářské situaci společnosti POLPLAST,
- okolnost, že oba jmenovaní po určitou dobu vykonávali práci pro žalobce, taktéž neznamená, že přitom mohli a měli informovat žalobce o hospodářské situaci společnosti POLPLAST,
- smlouva o výpůjčce vozidla také neprokazuje, že žalobce musel mít znalost o hospodářské situaci této společnosti,
- okolnost, že společnost POLPLAST pronajala žalobci prostory a prodala mu v měsíci říjnu 2013 zásoby zboží, přičemž v měsíci prosinci 2013 došlo k vypořádání vzájemných závazků zápočtem, neznamená, že jediným důvodem těchto právních úkonů byl budoucí nástup jednatele společnosti POLPLAST do výkonu trestu,
- nelze vyloučit, že L. H. mohl činit předmětné úkony s cílem ukončit aktivity společnosti POLPLAST vzhledem ke svému brzkému nástupu do výkonu trestu, o těchto okolnostech však žalobce neměl žádnou povědomost,
- okolnost, že účastníci v nájemní smlouvě označili určitý pozemek údaji zapsanými v katastru nemovitostí, není důkazem o tom, že podkladem pro uzavření smlouvy byl formální výpis z katastru nemovitostí (navíc vystavený k určitému datu).

[7] S ohledem na výše uvedené žalobce shrnul, že správní orgán aplikoval tzv. znalostní (vědomostní) test dle § 109 odst. 1 ZDPH příliš extenzivně a dovozuje povědomost žalobce o postavení společnosti POLPLAST na základě okolností, které ani jednotlivě ani ve svém souhrnu při běžném chodu věcí nesvědčí o skutečných znalostech žalobce, protože tyto okolnosti neobsahují předmětné informace.

[8] Zjevně neopodstatněný závěr správního orgánu je obsažen na str. 5 napadeného rozhodnutí, kde správní orgán výslovně vyloučil možnost, že žalobce přijal zdanitelné plnění od společnosti POLPLAST v dobré víře, tedy dovozuje, že o nezaplacení daně ze strany této společnosti s jistotou věděl.

[9] V době uskutečnění předmětných zdanitelných plnění společnost POLPLAST nebyla evidována jako tzv. nespolehlivý plátců DPH.

[10] K prokázání svého tvrzení, že neměl povědomost o hospodářském postavení společnosti POLPLAST, o plánovaném nástupu L. H. do výkonu trestu odnětí svobody a o tom, že společnost POLPLAST následně nebude schopna zaplatit daň z předmětných zdanitelných plnění, žalobce navrhl jako důkaz svědeckou, resp. účastnickou, výpověď P. U., L. H. a D. H.

[11] S ohledem na shora uvedené skutečnosti žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí správce daně, zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[12] Ve vyjádření k žalobě žalovaný především odkázal na napadené rozhodnutí. Uvedl, že byly naplněny podmínky pro vznik ručení dle § 109 odst. 1 písm. b) ZDPH, když mj. byl správcem daně proveden vědomostní test, ze kterého vyplynulo, že žalobce vědět měl a mohl, že se poskytovatel zdanitelného plnění úmyslně dostal nebo dostane do postavení, kdy nemůže daň zaplatit. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobce k vyjádření žalovaného

[13] V replice ze dne 6. 12. 2015 žalobce uvedl, že žalovaný se ve svém podání nevyjádřil k jednotlivým argumentům obsaženým v žalobě.

V. Posouzení věci soudem

[14] Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002, soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správce daně včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[15] Jádrem sporu v nyní projednávané věci žalobce učinil otázku, zda správce daně, resp. žalovaný, dostatečným způsobem prokázali, že žalobce ve smyslu § 109 odst. 1 písm. b) ZDPH věděl nebo „vědět měl a mohl“, že se společnost POLPLAST úmyslně dostala nebo dostane do postavení, kdy nemůže daň zaplatit.

[16] Podle § 109 odst. 1 písm. b) ZDPH plátce, který přijme zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku uskutečněné jiným plátcem nebo poskytne úplatu na takové plnění, ručí za nezaplacenou daň z tohoto plnění, pokud v okamžiku uskutečnění zdanitelného plnění nebo poskytnutí úplaty na takové plnění věděl nebo vědět měl a mohl, že plátce, který uskutečňuje toto zdanitelné plnění nebo obdrží úplatu na takové plnění, se úmyslně dostal nebo dostane do postavení, kdy nemůže daň zaplatit.

[17] Podle § 171 odst. 1 daňového řádu je nedoplatek povinen uhradit také ručitel, pokud mu zákon povinnost ručení ukládá a pokud mu správce daně ve výzvě sdělí stanovenou daň, za kterou ručí, a současně jej vyzve k úhradě nedoplatku ve stanovené lhůtě; kopie rozhodnutí o stanovení daně je přílohou této výzvy.

[18] Podle § 171 odst. 3 daňového řádu lze výzvu ručiteli vydat, pokud nebyl nedoplatek uhrazen daňovým subjektem, ačkoliv byl daňový subjekt o jeho úhradu bezvýsledně upomenut, a nedoplatek nebyl uhrazen ani při vymáhání na daňovém subjektu, pokud není zřejmé, že vymáhání by bylo prokazatelně bezvýsledné; výzvu ručiteli lze vydat rovněž po zahájení insolvenčního řízení vůči daňovému subjektu.

[19] Z důvodové zprávy k zákonu č. 47/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dostupné na digitálním repozitáři www.psp.cz), vyplývá, že institut ručení byl zaveden jako další z nástrojů v boji proti daňovým únikům na základě čl. 205 směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Podmínkou postupu podle § 109 odst. 1 ZDPH je tzv. znalostní test ohledně vědomosti určitých skutečností (dále uvedených v jednotlivých písmenech ustanovení), přičemž z hlediska zavinění postačuje tzv. nevědomá nedbalost odběratele ohledně těchto skutečností (vědět měl a mohl). Zákon je tak přísný v tom, že postihuje i tu nejmírnější formu zavinění. Z hlediska vymezení slovního spojení „vědět měl a mohl“ je potřeba vyjít z doktríny trestního práva. Nevědomá nedbalost je upravena v § 16 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. To znamená, že uvedené ustanovení by mělo být aplikováno v případě, že plátce vzhledem k okolnostem a ke svým osobním poměrům vědět měl a mohl, že tyto skutečnosti nastanou. Příjemce zdanitelného plnění je sankcionován i v případě, že postupoval v souladu se zákonem o DPH, neúčastnil se podvodů, ale s ohledem na jeho kvalifikaci, zkušenosti a okolnosti případu měl vědět, že může dojít k některé situaci uvedené v předmětném odstavci. Ohledně prokázání těchto skutečností leží důkazní břemeno na straně správce daně.

[20] Žalobce nezpochybňoval, že předmětná daň nebyla společností POLPLAST uhrazena, ani že dlužná částka nebyla na poskytovateli vymožena. Rovněž prokázání úmyslu poskytovatele zdanitelného plnění dostat se do postavení, kdy nemohl DPH z tohoto plnění zaplatit ani jednotlivé skutečnosti zjištěné správcem daně žalobce nerozporoval. Byl však toho názoru, že vzhledem ke všem okolnostem nelze dospět k závěru, že o úmyslu poskytovatele věděl či vědět měl a mohl.

[21] Správce daně a následně žalovaný ve svých rozhodnutích popsali skutečnosti svědčící o tom, že žalobce minimálně mohl a měl vědět, že se společnost POLPLAST úmyslně dostane do postavení, kdy nebude moci předmětnou daň zaplatit. K tomu lze odkázat především na body [14] až [21] napadeného rozhodnutí. Zjištěné skutečnosti lze ve zkratce shrnout následovně:

- obdobná ekonomická činnost,
- sídlo na stejné adrese,
- vlastníkem objektu sídla je společnost POLPLAST a žalobce je v nájmu na základě nájemní smlouvy,
- smlouva sjednaná s nájmem od 1. 1. 2014 (která nahradila nájemní smlouvu ze dne 1. 9. 2013) byla uzavřena dne 3. 1. 2014, den po nástupu jednatele společnosti POLPLAST L. H. do výkonu trestu odnětí svobody,

- na obou nájemních smlouvách uzavřených mezi žalobcem a společností POLPLAST je uvedena identifikace pozemku dle údajů z katastru nemovitostí. Právě z údajů z katastru nemovitostí mohla být žalobci známa finanční situace společnosti POLPLAST, jelikož ve výpisu z katastru nemovitostí bylo u pozemku uvedeno několik exekutorských zástavních práv a zástavních práv z rozhodnutí správních orgánů,
- jednatelka žalobce P. U. a L. H. jsou sourozenci,
- žalobce měl s L. H. uzavřenou dohodu o provedení práce od 1. 9. 2013 do 31. 12. 2013 a od 1. 11. 2013 do 31. 1. 2014 pracovní smlouvu na dobu určitou,
- účetní společnosti POLPLAST D. H. je matkou L. H. a P. U.
- D. H. byla do 31. 1. 2014 zaměstnankyní žalobce na základě dohody o provedení práce,
- zboží dle faktur č. 20130080 a č. 20130081 fakticky neopustilo sídlo společností,
- tato plnění, stejně jako plnění dle daňového dokladu č. 20130087 (pronájem skladu), byla hrazena vzájemným zápočtem, ke kterému došlo až dne 22. 12. 2013, tedy 11 dní před nástupem L. H. do výkonu trestu a zároveň po více než 2 měsících po splatnosti daňových dokladů č. 20130080 a č. 20130081,
- mezi žalobcem a společností POLPLAST byla uzavřena smlouva o výpůjčce motorového vozidla.

[22] Z výše popsaných okolností vyplývá úzká spolupráce mezi žalobcem a společností POLPLAST. Za stěžejní lze považovat místní i personální propojenost obou subjektů, a dále úhradu plnění zápočtem (což za okolnost prokazující naplnění podmínek § 109 odst. 1 ZDPH považuje i Nejvyšší správní soud, viz rozsudek ze dne 19. 12. 2014, č. j. 4 Afs 223/2014-36) a zatížení pozemku, na kterém leží sídlo společností, řadou zástavních práv.

[23] S žalobcem lze souhlasit, že předložené skutečnosti jednotlivě neprokazují naplnění tzv. znalostního testu. Nicméně ve svém souhrnu tvoří „logický, ucelený soubor skutečností, ze kterého je patrné, že v daném případě lze jednání v dobré víře vyloučit“ (viz str. 5 napadeného rozhodnutí). Myšleno v tom smyslu, že bylo řádným a přezkoumatelným způsobem prokázáno, že v dané věci ze strany žalobce neabsentovala subjektivní stránka (zavinění) pro vznik ručitelského závazku.

[24] V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 9 Afs 73/2008-162, podle kterého „je totiž věcí podnikatelského subjektu, aby v zájmu minimalizace podnikatelského rizika přizpůsobil svou obchodní činnost konkrétním podmínkám a při sjednávání obchodních kontraktů (zvláště se značným finančním dopadem) se v rámci možností snažil dbát na bezproblémovost svých obchodních partnerů.“

[25] Nelze mít za to, že by žalobce v nyní projednávané věci jednal dostatečně obezřetně. Od společnosti POLPLAST měl žalobce pronajatou budovu jejího sídla včetně všech prostor

(viz nájemní smlouva ze dne 1. 9. 2013) zatíženou několika zástavními právy (což bylo možné jednoduše zjistit z katastru nemovitostí), vypůjčenou dodávku, koupil od něj jeho zásoby zboží, jediný jednatel dodavatele byl u něj od 1. 11. 2013 zaměstnán na plný pracovní úvazek, rovněž účetní dodavatele u něj byla zaměstnána, nákup zboží a pronájem skladu neuhradil žalobce v hotovosti, ale zápočtem. Lze dospět k závěru, že žalobce mohl a měl vědět, že společnost POLPLAST nebude schopná pokračovat ve své obchodní činnosti, jelikož k tomu nebude mít prostředky (prostory, personál, zboží, finance) a dostane se tak do postavení, kdy nebude moci uhradit daň z přidané hodnoty. Výše uvedené jsou indicie platné pro jakékoli dva podnikatelské subjekty, v nyní projednávané věci k tomu přistupují i osobní vazby, na základě kterých lze pochybovat, že žalobce netušil, jaká je situace ve společnosti POLPLAST a že jediný jednatel společnosti má nastoupit do výkonu trestu odnětí svobody.

[26] Z celkového kontextu výše popsaných transakcí je zřejmé, že žalobce vzhledem k okolnostem a osobním poměrům mohl a měl vědět, v jaké situaci se společnost POLPLAST nachází, a že se s vysokou mírou pravděpodobnosti dostala nebo dostane do postavení, kdy nebude moci daň zaplatit. Správní orgány dostatečně prokázaly, že podmínky § 109 odst. 1 písm. b) ZDPH pro vznik ručitého závazku byly naplněny, a unesly tak své důkazní břemeno. Žalobce v odvolání ani v žalobě nepředložil takové argumenty, které by byly způsobilé vyvrátit závěry správních orgánů, jednalo se toliko o nesouhlas s jejich právními závěry.

[27] Správní orgány nespojovaly ručení žalobce za nezaplacenou daň se zveřejněním informace o společnosti POLPLAST, že je nespolehlivým plátcem (§ 109 odst. 3 ZDPH). Proto není relevantní námitka, že v době uskutečnění předmětných zdanitelných plnění společnost POLPLAST jako nespolehlivý plátcce DPH nebyla evidována.

[28] Provedení žalobcem navržených svědeckých výsledků považoval soud za nadbytečné. Žalobce jimi chtěl prokázat svoji nevědomost o rozhodných skutečnostech v dané věci. Správní orgány však postavily svoje rozhodnutí na závěru, že žalobce o úmyslu poskytovatele plnění dostat se do postavení, kdy nebude moci zaplatit daň, vědět mohl a měl (nevědomá nedbalost). I případně prokázaná faktická nevědomost tedy nemůže vyvrátit závěr správních orgánů.

VI. Závěr a náklady řízení

[29] Krajský soud v Brně tedy shledal námitky žalobce nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[30] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 10. dubna 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu